

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/877/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

111/2014. (V. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. december 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

A panaszos panaszát elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványon 2013. december 25-én terjesztette elő, majd azt aláírásával ellátva 2014. január 3-án postai úton erősítette meg.

A panaszbeadvány szerint a panaszos 2013. december 22-én a késő esti órákban szabályszerűen haladt az Sz. úton a főváros irányába. A B. úti kereszteződésnél a középső sávban állt meg a lámpa piros jelzésére. Mellette a szélső sávban állt egy busz, mögötte pedig egy rendőrautó. Mikor a jelzés zöldre váltott, elindult és indexelve jobbra sávot váltott. Ezt követően a rendőrautó megelőzte a buszt, így az a panaszos mögé került. Nem sokkal azután, hogy a panaszos áthaladt a kereszteződésen, a mögötte haladó rendőrautó bekapcsolta a megkülönböztető jelzést. Amikor a panaszos látta, hogy ellenőrzés alá akarják vonni és nemcsak elhaladni mellette, lehúzódott a legszélső sávba, mely történetesen a B. úti kereszteződést követően buszsávként funkcionál. Ezután a panaszos leállította az autót, kikötötte a biztonsági övet és előkereste a személyi, valamint az autó okmányait. A rendőrök, Zs. és D. a szokásos eljárást megelőzően, miszerint elkérik az igazoltatáshoz szükséges

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

iratokat (amellyel mindent rendben találtak), kérték arra a panaszost, hogy szálljon ki az autóból. Ezután figyelmeztették, hogy a hátsó helyzetjelző lámpák gépkocsiján nem égnek, amelyet a panaszos megköszönve tudomásul vett. A rendőrök azonban további szabálysértéseket próbáltak ráróni, jelezték, hogy nem volt bekötve a biztonsági öve, holott azt azután kötötte ki a panaszos, miután leállította az autó motorját (tudomása szerint ilyen esetben nem köteles bekötött biztonsági övvel az autóban ülni), annak érdekében, hogy könnyebben hozzáférjen a kesztyűtartóban lévő irataihoz. A panaszos számára ez volt még a kisebbik probléma, melyet az intézkedés szakszerűségét illetően kifogásol, hiszen ez az ő hibája is, hogy a rendőrök számára ez nem volt egyértelműen látható. Majd a rendőrök azzal folytatták, hogy a panaszos további szabálysértést követett el azzal, hogy átlépte a záróvonalat. A panaszost az intézkedés alatt ez a kijelentés bosszantotta fel, hiszen tudomása szerint, amennyiben arra a rendőr felszólítja, köteles félrehúzódni és megállni.

A panaszos elmondása szerint miután a kiszabott büntetésekről és a szabálysértésekről készült iratot nem írta alá, ráparancsoltak, hogy köteles aláírni az általuk készített jegyzőkönyvet, jelen esetben jegyzőkönyveket. Mivel a panaszos a jegyzőkönyvek aláírását megtagadta, a rendőrök rádión keresztül kérdezték meg a kerületi kapitányságot, hogy mi ilyenkor a teendő. Ezt követően a beadvány azzal folytatódik, hogy végül, mikor a panaszost útjára engedték, mellé beült a kollégája, elindította az autót, és azonnal elhagyta a buszsávot – ahol eddig a rendőrök miatt tartózkodott –, indexelt és besorolt a középső sávba. Azonban alig 100 méternyi haladás után a rendőrök ismét mögötte voltak és megkülönböztető jelzésüket használva kényszerítették ismételt megállásra. A panaszos érezte, hogy ez már túllép a hagyományos és korrekt rendőri intézkedésen, azonban „illemtudóan” leállította az autót. Ekkor közölték vele, hogy szabálysértést követetett el, mert ismét átlépte a záróvonalat. „Vesztegeltek” ismét fél órát, miközben a panaszos kétségbeesett és felhívta a 112-es segélyhívót, hivatkozva arra, hogy jogtalanul feltartóztatja két rendőr.

A panaszos állítása szerint a második intézkedésről nem kapott semmilyen okiratot, mondván, hogy mivel ügysem írja alá, majd megírják a Kerületi Rendőrkapitányságon. A három szabálysértés közül így csak egyről kapott jegyzőkönyvet az intézkedő rendőröktől.

A panaszos kollégájával úgy folytatta az útját, hogy folyamatosan nézték a visszapillantó tükröket, hogy folytatódik-e ez „a borzalom”, amit át kellett élniük.

A panaszos előadta, hogy az intézkedés során nagyon megfázott, másnap 39 fokos lázzal ébredt.

A panaszos szerint összességében „tehát két órán át tartott a helyzetjelzőre való figyelmeztetés, a többi már csak a hatalmuk fitogtatása, valamint a hivatali hatalommal való visszaélés volt. Két órán belül a panaszost tehát három szabálysértés miatt tartóztatták fel, melyből a hátsó helyzetjelző lámpa hiányát az első perctől kezdve elismerte, a biztonsági öv helyes használatával kapcsolatban pedig sajnos hiába bocsátkozott volna vitába. A panaszos munkáját sem tudta megfelelően elvégezni a hosszas incidens miatt.

A rendőri intézkedésnek a panaszos kollégája tanúja volt, mivel a panaszos vele épp dolgozni indult, mikor intézkedés alá vonták.

A panaszos alávetette magát az intézkedésnek, így véleménye szerint az emberi méltóságát sérti a kikényszerített szankció, mivel a szabálysértést nem ő „hozta létre”, hanem a rendőrök kényszerítették bele.

A panaszos kérte a Testülettől az ügy kivizsgálását, melyben az intézkedés jogszerűségét kifogásolja, valamint „némi hivatali hatalommal való visszaélést érez”.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2014. február 10-én kelt átiratában tájékoztatta a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) hivatalvezetőjét, hogy a panaszossal szemben a kifogásolt intézkedést D. r. főtörzsőrmester és Zs. r. őrmester fogatosította.

A panaszossal szemben az intézkedéssel összefüggésben a Kerületi Rendőrkapitányság rendészeti osztályán közigazgatási, illetve az igazgatásrendészeti osztályán szabálysértési eljárás van folyamatban.

Az intézkedésről videofelvétel, illetve hanganyag nem készült.

2) Az intézkedés napján 22 óra 15 perckor jegyzőkönyv készült a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről. A jegyzőkönyv szerint a közúti ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a panaszos ügy vett részt a közúti forgalomban, hogy megsértette a biztonsági öv használatára vonatkozó a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) 48. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezést. A jegyzőkönyvet 22 óra 35 perckor zárták le, azt csak az intézkedő rendőrök írták alá, és rögzítették, hogy a panaszos nem hajlandó aláírni a dokumentumot.

3) D. r. főtörzsőrmester 2013. december 23-án kelt jelentésében az alábbiak olvashatók.

Az intézkedés napján D. r. főtörzsőrmester gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a kerület illetékességi területén belül, melynek során 22 óra 15 perckor az Sz. úton közlekedett, melynek során az Sz. és a B. út kereszteződésénél az előtte haladó Suzuki Wagon R+ típusú személygépkocsira lett figyelmes, amelynek hátsó helyzetjelző lámpái, valamint a hátsó rendszám tábla világítása nem működött. A főtörzsőrmester járőrtársával, Zs. r. őrmesterrel a gépkocsi mögött haladva észlelte továbbá azt is, hogy az autó vezetője nem használja a biztonsági övet.

Majd a személygépkocsi vezetője az Sz. út * szám előtt jobbra irány jelezve sávváltási manőverbe kezdett, majd átlépte a záró vonalat átsorolva ezáltal a busz forgalmi sávba, a rendőrök a szolgálati gépkocsi megkülönböztető jelzését bekapcsolva az Sz. út ** szám előtt megállásra intette az autót, illetve annak vezetőjét a menetirány szerinti jobb oldalon a busz forgalmi sávban.

D. r. főörzsőrmester az intézkedést a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-a alapján kezdte meg, majd felszólította a panaszost a személyazonosító okmányainak, valamint a gépkocsi iratainak átadására. A panaszos a felszólításnak eleget tett.

A panaszost, valamint az általa vezetett gépkocsit Zs. r. őrmester körözési rendszerben ellenőrizte, amelyben nem szerepeltek, továbbá az autó vezetője járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem állt, illetve a szabálysértési nyilvántartó rendszerben sem szerepelt.

D. r. főörzsőrmester közölte a panaszossal, hogy szabálysértés (a gépkocsit korlátozott éjszakai látási viszonyok között ki kell világítani, záróvonalon történő áthaladás), valamint szabályszegés (lakott területen belül a biztonsági öv használatának elmulasztása – orvosi igazolással nem rendelkezett a biztonsági eszközök használatának felmentése alól) elkövetése miatt vonta intézkedés alá.

A panaszos minderre úgy reagált, hogy a rendőr által közölt tények valótlanok, ugyanis ő használta a biztonsági övet, a záróvonal átlépését nem hajlandó elismerni, ugyanis elmondása szerint ő azért lépte át a záró vonalat, mivel D. r. főörzsőrmester a megkülönböztető fényjelzés használata mellett megállásra intette. A világító és fényjelző berendezések működtetésével kapcsolatban először elismerte a felelősségét, aztán meg nem. D. r. főörzsőrmester a panaszossal szemben a szabálysértések elkövetésével kapcsolatban helyszíni bírságot kívánt kiszabni, a szabályszegéssel kapcsolatban pedig közigazgatási bírságot.

A panaszos közölte, hogy nem hajlandó elismerni a szabálysértést, illetve a szabályszegést, és nem hajlandó aláírni semmit, ugyanis a törzsőrmester által megállapított jogsértések valótlanok. Elmondta továbbá, hogy ahelyett, hogy övele foglalkoznának, törődhetnének az ittas hajléktalanokkal, mivel ő különben is siet, mivel egy rendőri vezetőért megy éppen.

D. r. főörzsőrmester tájékoztatta a panaszost az őt terhelő intézkedési kötelezettségről szabálysértés, bűncselekmény esetén, továbbá nyilatkozatni kívánta a szabálysértésekkel kapcsolatban személyi körülményeiről, amelyre nem volt hajlandó válaszolni, illetve a szabályszegéssel kapcsolatos jegyzőkönyvet sem volt hajlandó elolvasni, sem pedig aláírni, amely a nyomtatványos kézzel feltüntetésre került. A törzsőrmester a panaszossal közölte, hogy amennyiben a jegyzőkönyvet nem írja alá, illetve személyi körülményeivel kapcsolatban nem nyilatkozik, úgy az eljárás lefolytatását nem akadályozza. Továbbá elmondta a panaszosnak azt is, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést, valamint közigazgatási eljárást kezdemény az általa elkövetett cselekmények miatt.

Az intézkedés során a helyszínre érkezett T., aki kérdésre elmondta, hogy őt a panaszos az Sz. út *** szám előtt kívánta volna felvenni utasként, ezért feltételezhető, hogy a panaszos emiatt sorolt ki a busz forgalmi sávba még a megállását követően.

A panaszos, valamint T.-t D. r. főörzsőrmester tájékoztatta a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdésében fogalt panasztételi lehetőségéről, amellyel kapcsolatban a panaszos elmondta, hogy nem ő, hanem ismerőse (a rendőri vezető, akiért útba indult) fogja megtenni a panaszt.

D. r. főörzsőrmester megjegyezte, hogy a panaszos a rendőri intézkedést a telefonjában lévő hangrögzítő alkalmazással felvette, és többször is hangoztatta, hogy a rendőr valótlan

dolgokat állít, és ezért őt az ismeretségi körébe tartozó rendőri vezető fogja számon kéri az intézkedéssel kapcsolatban, továbbá rendőr ismerőse fogja megtenni vele szemben a panaszt. A panaszos elmondta, hogy nem érti a rendőröket, mivel úgy is megszüntetik az ellene indult eljárást, ugyanis ezt megelőzően 2 alkalommal is hasonló szituációba került, és akkor sem vonták felelősségre az általa elkövetett cselekmény miatt.

A rendőri intézkedés során a történeteket D. r. főtörzsőrmester jelentette rádióan K. r. zászlósnak, aki utasította, hogy a történeteket írásos jelentés formájában is rögzítse.

4) D. r. főtörzsőrmester a jelentésében ismertetett tényállás alapján 2013. december 23-án szabálysértési feljelentést tett a panaszos ellen.

5) D. r. főtörzsőrmester december 23-án szintén szabálysértési feljelentéssel élt a panaszos ellen az alábbi tényállás alapján.

D. r. főtörzsőrmester előadta, hogy 2013. december 22-én gépkocsizó járőrszolgálatot látott el, amely során 22 óra 15 perckor intézkedés alá vonta a panaszost az Sz. út ** szám előtt, amely intézkedéssel kapcsolatban szabálysértési feljelentés, valamint szabályszegés miatt jegyzőkönyv került felvételre.

Az intézkedés befejeztével a panaszos Sz. ** számtól egészen **** számig haladt tovább a busz forgalmi sávban, majd ezt követően az Sz. út **** szám előtt balra irány jelezve átlépve a záróvonalat az egyenesen haladó jobb külső sávba átsorolt. Ezt követően a panaszost ismételtelen intézkedés alá vonták a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában foglaltaknak megfelelően. D. r. főtörzsőrmester közölte a panaszossal, hogy szabálysértés elkövetése (záróvonalon való áthaladás) miatt kezdeményezett intézkedést vele szemben, amelyre közölte, hogy ő nem homoszexuális, ezért nem érti, hogy miért vonták ismét intézkedés alá. A panaszos jelen intézkedés során nem volt hajlandó elismerni az általa elkövetett szabálysértést, személyi körülményeiről szintén nem nyilatkozott, ezért D. r. főtörzsőrmester tájékoztatta, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesz, amelyet nem vett tudomásul, mivel elmondása szerint sokkolta a rendőri intézkedés. A főtörzsőrmester közölte a panaszossal, hogy nincsen a jármű vezetésére alkalmas állapotban, akkor ne vezessen tovább, és ha szükséges, akkor a helyszínre mentőt hívnak az egészségügyi ellátása érdekében. A panaszos közölte, hogy nem kér mentőt a helyszínre, valamint a járművezetésre alkalmasnak érzi magát.

A panaszos közölte, hogy felháborítónak tartja az intézkedési morált, továbbá panasszal fog élni, ugyanis az intézkedés miatt megfázott a hidegben, valamint felhívta a 112-es segélyhívót az ügyben, hogy rendőri segítséget kérjen a központi ügyeletről, mivel elmondása szerint az intézkedő rendőrök direkt inzultáltak őt.

Az intézkedés során a BM központi ügyeleti telefonszámról felhívta D. r. főtörzsőrmestert a Központ ügyeletese, akinek szóbeli jelentést tett az eseményekről. Az ügyeletese közölte, hogy nem áll módjában más tagállomást a helyszínre küldeni.

Az intézkedés során a jobb első ülésen utasként helyet foglaló T. kérdésre elmondta, hogy ő nem tud nyilatkozni a panaszos által elkövetett szabálysértésről, mivel ő nem látta azt.

D. r. főtörzsőrmester a panaszost és T.-t tájékoztatta a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdésében foglalt panasztételi lehetőségről, továbbá körözési rendszerben a gépkocsival együtt leellenőrizték.

6) A Kerületi Rendőrkapitányság 2014. január 17-án kelt határozatával a panaszost 2 rendbeli közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt 20 000 forint pénzbírással sújtotta. Mivel a rendőri feljelentés és nyilatkozat alapján megállapításra került, hogy a panaszos nem tartotta be a közúti közlekedésben résztvevőkre vonatkozó általános rendelkezéseket, miszerint záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad. Továbbá a gépjárművet, a mezőgazdasági vonatot, a lassú járművet és a segédmotoros kerékpárt helyzetjelző lámpákkal és tompított fényszóróval kell kivilágítani.

A panaszos cselekményeivel megvalósította a KRESZ 44. § (2) bekezdése, valamint a 18. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdés szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, amely miatt 150 000 forintig terjedő pénzbírással sújtható és 180 óráig terjedő közérdekű munkával büntethető.

7) D. r. főtörzsőrmester 2014. február 9-én kiegészítő-jelentést tett.

D. r. főtörzsőrmester 2013. december 22-én 22 óra 15 perckor azért vonta intézkedés alá a panaszost, mert észlelte, hogy a gépkocsija hátsó helyzetjelző lámpái, valamint hátsó rendszám-tábla világítása nem működik, továbbá a gépkocsi vezetője figyelmen kívül hagyta a biztonsági övre vonatkozó KRESZ előírást és átlépte a záróvonalat.

A rendőri intézkedés célja a szabálysértések, szabályszegés megszüntetése, valamint azok törvényes szankcionálása volt. A rendőri intézkedés jogalapját a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a Szolgálati Szabályzat azon rendelkezései képezték, amely szerint szabálysértés vagy bűncselekmény észlelése esetén a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A panaszos gépkocsiból történő kiszállítására, azért volt szükség, mert így jobban kontrol alatt volt tartható (biztonság-intézkedéstaktikai ajánlás), továbbá amennyiben ruházat vagy gépkocsi átvizsgálása vált volna indokolttá, így az azonnal elvégezhető lett volna.

Az intézkedés alkalmával a rendőrök nem próbáltak meg a panaszosra további szabálysértéseket ráronni, csupán közölték vele az intézkedés okát.

A panaszos nem ismerte el a szabálysértést, nem olvasta el és nem írta alá az erről készült jegyzőkönyvet, amelyet azzal indokolta, hogy D. r. főtörzsőrmester találta ki azt, hogy nem használta a biztonsági övet.

A panaszossal szemben azért került sor ismételt a rendőri intézkedésre, mert ismét szabálysértést követett el, amit persze megint csak kifogásolt, illetve nem ismert el és személyi körülményeiről továbbra sem volt hajlandó nyilatkozni.

A panaszos nem azért sorolt be a busz forgalmi sávba, mert megállásra készítették, hanem az azt elválasztó záróvonal átlépését már azelőtt megkezdte, hogy intézkedés alá kívánták volna vonni, ugyanis az út szélén kialakított járdán várta őt a kollégája T., akit fel kívánt venni.

A panaszos azon állítása, hogy nem kapott másodszori intézkedést követően semmilyen okiratot, a valóságnak megfelel, ugyanis vele szemben szabálysértési feljelentés készült, mivel nem ismert el a szabálysértés elkövetését, személyi körülményeiről sem volt hajlandó nyilatkozni.

D. r. főtörzsőrmester véleménye szerint a rendőri intézkedések összesen körülbelül 50 percet vettek igénybe, mivel a panaszos mindent kifogásolt, mindenben „problémázott”, ezért többször meg kellett adni részére a szükséges tájékoztatást.

A panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tettek, valamint közigazgatási eljárást kezdeményeztek.

D. r. főtörzsőrmester megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés során többször is hangoztatta, hogy értelmetlennek tartja a rendőri intézkedést, ugyanis nem tudják a rendőrök bizonyítani az általa észlelt szabálysértéseket, valamint szabályszegést.

8) Zs. r. őrmester 2014. február 9-én D. r. főtörzsőrmester kiegészítő-jelentésével azonos tartalmú jelentést tett.

III.

1) A Testület a panasz eljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület a fenti hatásköri szabályok értelmében – amelyekről az előadó testületi tag 2014. január 3-án kelt levelében tájékoztatta a panaszost – a rendőrség szabálysértési és közigazgatási hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol, így nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, illetve szabályszegést. A Testület a jogellenes cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a

rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja, hogy az elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A panaszos kifogásolta, hogy a második intézkedésről nem kapott semmilyen okiratot, mondván, hogy mivel ügysem írja alá, majd megírják a Kerületi Rendőrkapitányságon. Mivel a szabálysértésről, valamint szabályszegésről dokumentum kiállítása szintén szabálysértési, illetve közigazgatási eljárás körébe tartozó kérdés, ezért a Testület a panaszbeadvány ezen részét sem tudta érdemi vizsgálat alá vonni.

Mivel panaszos elmondása szerint a rendőrök ráparancsoltak, hogy köteles aláírni az általuk készített jegyzőkönyvet, ezen kívül beadványában úgy fogalmazott, hogy az intézkedéssel kapcsolatban „némi hivatali hatalommal való visszaélést érez”, szükséges a Testületnek azt is rögzítenie, hogy ugyancsak hatáskörének hiányában nem jogosult a rendőrök büntetőjogi felelősségét megállapítani.

Mindezek alapján a Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – vizsgálat tárgyává tette, hogy a panaszost mind a két alkalommal jogszerűen vonták-e intézkedés alá, indokolt volt-e a vele szemben foganatosított közlekedés rendészeti intézkedés, illetve, hogy az intézkedések szükséges ideig tartott-e.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését;

4) közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el;

10) őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését;

11) ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletében meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen — a jogszabályban meghatározottak alapján — ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

Szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait.

9. § (1) A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

(2) A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

(3) A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy

b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A KRESZ 48. §-ának (4) bekezdése szerint a külön jogszabályban meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni.

A Kkt. 20. § (1) bekezdésének kb) alpontja szerint pedig a Kkt.-ban, valamint a külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban rögzített közúti közlekedési szabályok közül a biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés k) vagy m) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot és döntését közli az elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell. [Kkt. 20. § (4a) bekezdés]

A közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 12. § szerint a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontjához kapcsolódóan – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a 11/A–11/F. mellékletben meghatározott összegű bírságot köteles fizetni az, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben foglalt, a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire, a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”), a

vasúti átjárón való áthaladásra, a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra és az autópálya leálló sávjának igénybevételére vonatkozóan a 11/A–11/F. mellékletben meghatározott valamely rendelkezést megsérti. Az (1) bekezdés szerinti bírságot – a 11/A–11/F. mellékletben meghatározottak szerint – a bírságot kiszabó döntés jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell befizetni.

KRESZ 44. § (2) bekezdése értelmében a gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót, a lassú járművet és a segédmotoros kerékpárt helyzetjelző lámpákkal és tompított fényszóróval kell kivilágítani. Nem kell a tompított fényszóróval kivilágítani az egytengelyes motoros részből és hozzákapcsolt egytengelyes pótkocsiból álló olyan lassú járművet, amely sík úton önerejéből 15 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a tompított fényszóróval fel nem szerelt segédmotoros kerékpárt.

KRESZ 18. § (1) bekezdésében az alábbiak olvashatók. Az útburkolati jelek c) záróvonal: hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával - átléphető; d) autóbusz forgalmi sáv: útburkolati jellel jelölt forgalmi sávban levő „BUSZ” felirat, amely azt jelzi, hogy a forgalmi sávban csak az erre vonatkozó külön szabályok [36. § (8) bek.] szerint szabad közlekedni.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos a KRESZ 44. § (2) és a 18. § (1) bekezdésének megsértésével megvalósította a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdés alapján a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését. A hivatkozott rendelkezés értelmében szabálysértést követ el az, aki KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

Utal továbbá a Testület az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályaira. Eszerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

b) A Testület – korábbi állásfoglalásaival összhangban – ismételten leszögezi, hogy nem vizsgálja, hogy a panaszos cselekménye valóban megvalósította-e valamely szabálysértés, vagy bűncselekmény tényállását, csupán azt értékeli, hogy a panaszos magatartása megfelelő szintű gyanút biztosított-e a rendőri intézkedéshez.

A rendőri jelentések egybehangzóak a tekintetben, hogy panaszost azért vonták intézkedés alá, mert a gépkocsizó járőr észlelte, hogy nem volt bekötve, az általa vezetett gépjármű hátsó helyzetjelző lámpái, valamint a hátsó rendszámtábla világítása nem működött, valamint az Sz. út * szám előtt jobbra irány jelezve sávváltási manőverbe kezdett, majd átlépte a záró vonalat, átsorolva ezáltal a busz forgalmi sávba. A panaszos a világító és fényjelző berendezések működtetésével kapcsolatban először elismerte a felelősségét, aztán meg nem, tagadta, hogy a fenti szabálysértéseket, illetve szabályszegést elkövette volna.

A rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos nem azért sorolt be a busz forgalmi sávba, mert megállásra készítették, hanem az azt elválasztó záróvonal átlépését már azelőtt

megkezdte, hogy intézkedés alá kívánták volna vonni, ugyanis (véltetően) az út szélén kialakított járdán várta őt a kollégája T., akit fel kívánt venni.

A panaszbeadványban ugyanakkor az olvasható, hogy a rendőrök figyelmeztették a panaszost, hogy a hátsó helyzetjelző lámpák gépkocsiján nem égnek, amelyet megköszönve tudomásul vett. A rendőrök azonban további szabálysértéseket próbáltak ráronni, jelezték, hogy nem volt bekötve a biztonsági öve, holott azt azután kötötte ki a panaszos, miután leállította az autó motorját, annak érdekében, hogy könnyebben hozzáférjen a kesztyűtartóban lévő irataihoz. A panaszos a záróvonal átlépését sem ismerte el, ugyanis ő azért lépte át a záró vonalat, mivel a rendőrök megkülönböztető fényjelzés használata mellett megállásra intették.

A panaszos maga is elismerte a hátsó helyzetjelző lámpák hiányát, amely szabálysértés észlelése a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a közrendet és közbiztonságot veszélyeztető cselekménnyel szemben, amelyre megfelelő jogalapot biztosított a fentiek alapján az Rtv. 44. § mellett a Szolgálati Szabályzat 9. §-a és az Rtv. 29. § (1) bekezdése.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök az első alkalommal a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a tisztességes eljárásához való joga.

c) A panaszos elmondása szerint az első intézkedést követően beült mellé a kollégája, elindította az autót, és azonnal elhagyta a buszsávot – ahol eddig a rendőrök miatt tartózkodott –, indexelt és besorolt a középső sávba. Azonban alig 100 méternyi haladás után a rendőrök ismét mögötte voltak és megkülönböztető jelzésüket használva kényszerítették ismételt megállásra. Ekkor közölték vele, hogy szabálysértést követetett el, mert ismét átlépte a záróvonalat. A panaszos az intézkedés időtartalmát is sérelmezte.

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy az első intézkedés alkalmával a panaszost az Sz. út ** szám előtt, a menetirány szerinti jobb oldalon a busz forgalmi sávban vonták intézkedés alá, amelynek befejezését követően a panaszos Sz. ** számtól egészen **** számig haladt tovább a busz forgalmi sávban, majd ezt követően az Sz. út **** szám előtt balra irány jelezve átlépve a záróvonalat az egyenesen haladó jobb külső sávba átsorolt. Mivel a panaszos szabálysértést követett el a záróvonalon való áthaladással, ismét intézkedés alá vonták.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület a GoogleMaps alkalmazása segítségével megállapította, hogy az első intézkedést követően a panaszosnak nem volt más lehetősége, mint a záróvonalat átlépve elhagyni a busz forgalmi sávot, amely sávban történő továbbközlekedéssel egyébként ugyancsak szabálysértést valósíthatott volna meg. Ez alapján a rendőrök – egyéb hivatkozott körülmény hiányában – megfelelő jogalap nélkül vonták intézkedés alá a buszforgalmi sávot, körülbelül 180 métert követően elhagyó panaszost, sértve ezzel a tisztességes eljárásához való jogát. A Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben dönteni, hogy a panaszos magatartásával megvalósított-e a KRESZ szabályainak megsértését.

Mivel pedig a második intézkedésre jogszerűtlenül került sor, az intézkedés időtartalma sem minősülhet arányosnak, amely szintén alapjogsérelmet keletkeztetett a panaszos oldalán.

III.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a közlekedési szabálysértés elkövetésével összefüggésben foganatosított első intézkedés miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy a második intézkedésre megfelelő jogalap hiányában került sor, amely miatt az intézkedés időtartalmát sem lehetett arányosnak tekinteni.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET